

ไลเซนส์ Open Source ต่างกับไลเซนส์อื่นอย่างไร?

นำเสนอเมื่อ : 12 ส.ค. 2550

ไลเซนส์ Open Source ต่างกับไลเซนส์อื่นอย่างไร?

คำว่า "Open Source" หรือ "Free Software" ไม่เพียงพอสำหรับอธิบายไลเซนส์ของซอฟต์แวร์ โดยทั่วไปส่วนที่สำคัญของลิขสิทธิ์ (Copyright) จะอธิบายเกี่ยวกับสิทธิ์ในการทำสำเนา การแจกจ่าย และการดัดแปลง

- สำหรับไลเซนส์ของโอเพ่นซอร์สจะเน้นใน 2 ประเด็น คือ

1. การยกเลิกค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์
2. การให้ซอร์สโค้ดมาพร้อมกับซอฟต์แวร์

- สิ่งที่ทำให้ไลเซนส์ของโอเพ่นซอร์สแตกต่างจากไลเซนส์อื่นๆ ก็คือ หลักการของ "Copyleft" โดย Copyleft จะมีข้อกำหนดอยู่ว่า **ถ้ามีการพัฒนาซอฟต์แวร์เพิ่มเติมจากต้นฉบับแล้วซอฟต์แวร์ตัวใหม่ต้องใช้ไลเซนส์เดียวกับต้นฉบับด้วย**
- ไลเซนส์ Copyleft ที่สำคัญของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ก็คือ [GPL](#)

- **Public Domain** การกำหนดไลเซนส์เป็น "Public Domain" หมายถึง การยกเลิกลิขสิทธิ์ หรือ "Copyright"
 - นิยามของ Public Domain อาจจะใช้ได้กับบางประเทศ เช่น อเมริกา แต่สำหรับบางประเทศเช่น เยอรมันจะใช้ไม่ได้ เพราะจะไปขัดกับ German right
 - ในอเมริกาส่วนใหญ่จะใช้ไลเซนส์นี้กับซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยสถาบันการศึกษา หรือสถาบันวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่ทางรัฐบาลจะเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน ผู้ใช้ในอเมริกาจะสามารถนำไปใช้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ และอนุญาตให้นำไปทำเป็น Commercial Domain ได้ด้วย
- **Shareware** จุดมุ่งหมายของ Shareware ก็คือ ความพยายามที่จะให้มีการนำเอาซอฟต์แวร์ไปใช้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ Shareware จะให้เฉพาะไปนารีโค้ด และให้ใช้ซอฟต์แวร์เพียงช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น เมื่อหมดเวลาทดลองใช้แล้ว ถ้าต้องการใช้ต่อก็ต้องเสียค่าใช้จ่าย

- **Freeware** เป็นไลเซนส์ที่ให้เฉพาะใบอนุญาตโดยไม่ได้คิดค่าธรรมเนียมในการใช้งาน และเป็นไปได้ที่จะอนุญาตให้เฉพาะส่วนตัว หรือที่ไม่ใช่ในทางธุรกิจ ส่วนใหญ่บริษัทจะใช้ Freeware ในการโปรโมทผลิตภัณฑ์รอบๆ ข้าง เช่น ไมโครซอฟต์มี Internet Explorer เป็น Freeware เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการครองตลาด เป็นต้น ตัวอย่าง Freeware ที่ [Open Directory Project](#)
- **GNU Public License (GPL)** ผู้คิดค้นไลเซนส์ GPL คือ [Richard Stallman](#) ซึ่งอธิบายปรัชญาใน [Free Software Foundation](#) ระบุว่า GPL ไม่มีข้อกำหนดในการทำสำเนา และการแจกจ่าย ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์สส่วนใหญ่จะใช้ไลเซนส์แบบ GPL ที่เด่นๆ ก็คือ ซอฟต์แวร์ใน [โครงการ GNU](#) และระบบปฏิบัติการ [Linux](#)
 - ผู้ใช้จะต้องสามารถเข้าถึงซอร์สโค้ดได้ง่าย ตัวไลเซนส์เองต้องนำไปใส่ไว้ในโปรแกรมด้วย
 - จะต้องแสดงไลเซนส์ซอฟต์แวร์ขึ้นมาเมื่อเริ่มโปรแกรม
 - จะอนุญาตให้แก้ไขซอฟต์แวร์ได้ ก็ต่อเมื่อมีการระบุว่าใครได้แก้ไขอะไร เมื่อไร
 - อนุญาตให้สร้างโปรแกรมใหม่จากการแก้ไขซอฟต์แวร์ต้นฉบับ แต่มีเงื่อนไขว่าโปรแกรมจะต้องมีไลเซนส์แบบ GPL เท่านั้น ("Copyleft")
 - จนทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า "Viral" effect เพราะซอฟต์แวร์ที่รวมเอาซอฟต์แวร์ที่มีไลเซนส์เข้าไว้ด้วยกันต้องอยู่ภายใต้ไลเซนส์ที่คล้ายกับ GPL ไปด้วย
 - ไลเซนส์แบบ "Copyleft" ไม่เหมาะกับการนำไปใช้ในทางธุรกิจ เพราะบริษัทพัฒนาซอฟต์แวร์ต้องเปิดเผยซอร์สโค้ดของตัวเองด้วย ถ้าใช้ซอฟต์แวร์บางส่วนที่เป็น GPL ในการพัฒนาซอฟต์แวร์
- **GNU Lesser General Public License (LGPL)** เนื่องจากไลเซนส์แบบ GPL ค่อนข้างมีข้อกำหนดในการนำไปใช้ในเชิงธุรกิจ องค์กรอิสระ [Free Software Foundation \(FSF\)](#) จึงได้พัฒนาไลเซนส์ LGPL
 - **LGPL** อนุญาตให้ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ธุรกิจสามารถใช้ซอฟต์แวร์ไลบรารี โดยไม่มีข้อกำหนดเหมือนไลเซนส์แบบ GPL ซอฟต์แวร์ตัวแรกที่ใช้ไลเซนส์ LGPL คือ [GNU C Library](#)

ที่มา <http://thaiopensource.org/wiki/index.php/FAQ>